

Për sa energji ka nevojë dosa?

*Përgatitur nga Franz Riegler, konsulent i Schaumann
dhe aksioner i Austria Praemix shpk*

Përkthyer dhe përpunuar nga Olger Nanagjoka

Një faktor i rëndësishëm për hartimin e një racioni optimal ushqimor për dosat është përgatitja e një bilanci energjistik gjatë periudhës së mëmëzimit.

Bilanci energjistik i një dose gjatë periudhës së mëmëzimit mund të llogaritet në këtë mënyrë: Konsiderohet se një gicë në lindje peshon rreth 1,5 kg dhe pas 4 javësh kur shkëputet nga gjiri peshon afërsisht 8 kg. Gjatë periudhës 28 ditore të gjirit një gicë merr mesatarisht 1 litër qumësht në ditë, për një rritje prej 6,5 kg peshë të gjallë nevojitet për çdo kg rritje 4,3 litër qumësht. Dosa pas pjelljes së 10 gicave prodhon 280 kg qumësht gjatë gjithë periudhës së mëmëzimit.

Për prodhimin e 1 litër qumësht dosës i nevojitet 7,3 MJ nga racioni ushqimor. Për të prodhuar një sasi prej 10 litra qumësht në ditë, një dose i nevojitet të marrë një sasi energjie prej 73 MJ energji, të përdorshme prej racionit ushqimor. Nevoja normale e konsumit llogaritet sipas kësaj formule:

Pesha e gjallë 0,75 x 4,44. Bazuar në këtë llogaritje kuptojmë që një dose të re që peshon 180 kg i nevojitet një sasi energjie prej 94,6 MJ, ndërsa një dose të vjetër që peshon 230 kg i nevojitet 99 MJ energji.

Një dosë gjatë periudhës së mëmëzimit nuk mund të plotësojë nevojat e saj ditore të energjisë vetëm nga racioni ushqimor. Ajo shkrin gjithashtu dhe yndyrnat e trupit. Për çdo kilogram humbje në peshë dosa mund të shfrytëzojë 25 MJ energjie nga rezervat yndyrore të trupit. Për një humbje në peshë të gjallë prej 14 kg gjatë periudhës së mëmëzimit llogaritet një sasi prej 12,5 MJ në ditë.

Në qoftë se gicave u jepet ushqim shtesë atëherë për çdo MJ energji të marrë nga ky ushqim, gicat mund të kursejnë 1,58 MJ energji nga dosa. Në qoftë se gicat marrin 0,4 kg ushqim shtesë me 14,3 MJ energji në ditë, rezultati total është 9 MJ energji. Nëse marrim si shembull një dosë të vjetër që ka nevojë për 99 MJ energji në ditë duhet të rishikohet llogaritja në këtë mënyrë: nga nevoja e konsumit mund të zbriten sasia e energjisë nga humbja e peshës së dosës si dhe energjia e marrë nga të ushqyerit e gicit me ushqim shtesë. Pjesa që mbetet prej 77,5 MJ duhet të plotësohet totalisht nga ushqimi. Nëse dosa konsumon 5 kg ushqim, atëherë dendësia e energjisë në ushqim duhet të jetë 15,5 MJ, ndërsa në qoftë se konsumon 6 kg ushqim atëherë duhet të përmbajë 12,9 MJ energji.

Në qoftë se nevoja e mësipërme për energji nuk plotësohet, atëherë dosa duhet ta plotësojë këtë mungesë nga rezervat e trupit. Pasojat janë, një strukturë e keqe trupore si dhe ulje e rendimentit të qumështit.

Një start i sigurtë në jetë: SCHAUMA-FERM FIT

Çdo fermer është në dijeni të faktit që gicat e sapolindur nuk kanë ende mekanizmat e vet mbrojtës ndaj shkaktarëve të sëmundjeve. Ata vijnë në botë të pambrojtur dhe janë të ekspozuar edhe ndaj mikrobeve relativisht të padëmshme të mjedisit të ri. Ndërmarrja në kohë e masave mbrojtëse është e domosdoshme për të evituar humbjen e gicave dhe produkti Schauma-Ferm Fit ofron mundësi të reja për fermerët e dosave.

Mbrojtjen më të mirë ndaj sëmundjeve në orët dhe ditët e para të jetës e ofron kulloshtra. Ky produkt përmban nivel të lartë të substancave mbrojtëse për imunitetin, substanca të ashtuquajtura imunoglobulina, të cilat janë jetësore për shëndetin e gicit gjatë tre javëve të para të jetës sepse mekanizmat e vet mbrojtëse të imunitetit zhvillohen gradualisht pikërisht pas javës së tretë. Pikërisht atëherë organizmi i gicit mund të reagojë në mënyrë aktive kundër shkaktarëve të sëmundjes.

Mbrojtja e imunitetit nëpërmjet qumështit të dosës nuk është gjithmonë optimale, ndoshta sepse gicat e lindur nuk e marrin në kohën e duhur kulloshtrën ose sepse çerdhja e gicave është tepër e madhe në numër dhe jo të gjithë gicat e marrin kulloshtrën. Në rastin më të keq nga mos konsumimi i qumështit të kulloshtrës së dosës, të vegjëlit nuk do të marrin të

gjithë kundër trupat maternal ose substancat imune. Prandaj si rrjedhje dhe për fat të fat të keq nuk ka mbrojtje kundrejt sëmundjeve.

Pasojat janë humbje e gicave, tumore kanceroze dhe predispozitë e lartë ndaj simptomave, të tilla si diare dhe kollë. Nëse krahas këtyre shtohen gjithashtu dhe kushtet e papërshtashme atmosferike (temperatura të ulta, korrent ajri, nivel i lartë lagështire), atëherë suksesi ekonomik i mbajtjes së gicave dëmtohet rëndë.

Por edhe konsumimi i duhur i qumështit të dosës në orët e para të jetës mund të përmirësojë sigurinë në rritjen e gicave. Produkti i ri Schauma-Ferm Fit krijon kushtet për t'iu lehtësuar të gjithë gicave startin në jetë.

Çfarë është Schauma-Ferm Fit?

Schauma –Ferm Fit është një pastë, e cila i jepet gicit të posalindur dhe përmban nivel të lartë vitaminash dhe një probiotik, të lidhura në një material mbartës duke siguruar një stabilitet të substancave aktive.

Si aplikohet Schauma-Ferm Fit ?

Avantazh i madh i produktit Schauma-Ferm Fit është lehtësia në përdorim. Menjëherë pas pjelljes (maksimalisht 12 orë pas pjelljes) i jepet gicit një njësi Schauma-Ferm Fit nga pompa e dozimit. Në ditën e tretë pas lindjes gicat duhet të marrin përsëri një njësi të produktit. Këshillohet që produkti Schauma-Ferm Fit të përdoret sa më herët të jetë e mundur për të garantuar një efektivitet të lartë. Parimisht duhet që të gjithë gicat të marrin produktin Schauma-Ferm Fit dhe jo vetëm më të vegjlit e tufës.

Si ndikon Schauma-Ferm Fit?

- Schauma-Ferm Fit ka efekt parandalues. Ky produkt stimulon forcën mbrojtëse dhe zvogëlon jo vetëm humbjet e gicave më të dobët dhe më të vegjël në peshë, por nxit gjithashtu dhe rritjen e gicave të tjerë që janë normal në peshë.
- Schauma-Ferm Fit parandalon diarenë, duke parandaluar shtimin e koliformeve në mukozë, veçanërisht në pjesët e pasme të zorrëve.
- Schauma-Ferm Fit rrit fuqinë mbrojtëse të vetë trupit, kështu substancat për mbrojtjen e imunitetit që merren nga produkti Biestmielch formohen më herët në organizëm.
- Schauma –Ferm Fit rrit rezistencën, me anë të pasurimit me vitamina të zgjedhura, të cilat nuk mund të formohen vetë në javët e para të jetës dhe parandalon zhvillimin

e disa shkaktarëve të veçantë sëmundjesh (koliformeve). Duke përdorur këtë produkt gicat janë në gjendje më të mirë dhe janë më të mbrojtur nga ndotja e ambientit.

Anët pozitive të produktit Schauma-Ferm Fit:

- ✓ Aplikimi sa më i hershëm sjell mbrojtje më efektive
- ✓ Përdorim i thjeshtë
- ✓ Zhvillimi i njëtrajtshëm i rritjes së të gjithë gicave, veçanërisht në tufa të mëdha
- ✓ Parandalon kryesisht diarenë e parakohshme
- ✓ Humbje më e ulët e gicave
- ✓ Numër më i madh gicash të rritur për dosë, për vit

Rentabiliteti i rritjes së gicave përcaktohet kryesisht nga numri i gicave të rritur për dosë dhe për vit dhe asnjë fermë nuk mund të përballojë një numër të lartë humbesh të gicave. Produkti Schauma–Ferm Fit sjell rezultatet më të mira ekonomike fermave dhe veçanërisht atyre me humbje të lartë të gicave.